

การพัฒนาความรู้ และทัศนคติ เรื่องหลักประกันสุขภาพไทย
สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
The development of knowledge and attitude about insurance
Thailand for nursing student Boromarajonani College
of Nursing Suratthani

ชวลีพร หิตอักษร
รศติกร ชวัญชุม
ปราชญ์วาที ยมานันตกุล
อติญาณ์ ศรีเกษตริน
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ภูเก็ต

บทคัดย่อ

การให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักศึกษาพยาบาล เรื่องหลักประกันสุขภาพไทย เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ นักศึกษาได้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับบริการ สามารถให้การบริการแก่ผู้รับบริการได้ งานวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ และทัศนคติ เรื่อง หลักประกันสุขภาพไทยสำหรับนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิต เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 จำนวน 96 คน ได้จากการเลือกจากสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย เป็นแบบทดสอบความรู้หลักประกันสุขภาพไทย แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพไทย มีการ จัดกิจกรรมเป็นระยะ 3 วัน โดยมีกิจกรรมการบรรยาย เรื่องหลักประกันสุขภาพไทย กิจกรรมWALK RALLY กิจกรรมการศึกษาดูงาน และการอภิปรายกลุ่ม เก็บ ข้อมูลก่อนและหลังการอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-

test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่อง หลักประกันสุขภาพไทยหลังการอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี ทัศนคติต่อระบบหลักประกันสุขภาพไทย อยู่ในระดับดี มาก ค่าเฉลี่ย 4.24 ดังนั้นกิจกรรมการพัฒนาเรื่อง หลักประกันสุขภาพไทยนี้ สามารถเป็นแนวทางในการ พัฒนาความรู้เรื่องหลักประกันสุขภาพแก่นักศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต บุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่ เกี่ยวข้อง ประชาชนที่เป็นแกนนำชุมชนในเรื่องหลัก ประสิทธิภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อ สร้างความเข้าใจในหลักประกันสุขภาพไทยต่อไป

คำสำคัญ : ความรู้ ทัศนคติ หลักประกัน สุขภาพไทย นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

Abstract

The purpose of this study is to provide a better understanding to students about health insurance Thailand. It is essential for

students to transfer their knowledge to the service and able to provide services to service recipients. The researcher conducted research to improve knowledge and attitude about health insurance Thailand for nursing students. Quasi experimental design that has a pre-test and post-test was used. The sample consisted of 96 fourth year nursing students and, they were selected by voluntary. The instruments used in the research are knowledge about Health Insurance Thailand questioner attitudes about health insurance Thailand questioner and participant' satisfaction questioner. Has organized a three-day event with a lecture about health insurance Thailand WALK RALLY activities, educational activities and group discussions. The data were collected before and after the training. The data were analyzed by using descriptive statistics and t-test. The results showed that. the participant' knowledge about health insurance Thailand after the training was higher than before the training with statistical significance of .01. The attitude toward health care in Thailand was in a very good average of 4.24. The development activities of the Thailand Health. Can guide the development of knowledge about health nursing students. Health manpower involved People are a mainstay in the community of health. Village Health Volunteers To raise awareness of the health insurance Thailand.

Key words : knowledge, Attitude, health insurance Thailand, nursing students

บทนำ

ประเทศไทยมีความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพราะการมีหลักประกันสุขภาพเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่ประชาชนควรได้รับอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน จึงมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 52 หมวดที่ 3 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และในมาตราที่ 82 หมวดที่ 5 ระบุว่า “รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง” (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2555)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 เพื่อสานต่อนโยบายรัฐบาลในการสร้างหลักประกันสุขภาพ ให้ครอบคลุมประชาชนคนไทยทุกคน เพื่อให้ทุกคนได้รับบริการที่มีคุณภาพตามความจำเป็น อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน ด้วยระบบบริหารจัดการ และการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิของประชาชนในการเลือกหน่วยบริการของตนเอง รวมถึงการที่ผู้ให้บริการมีความสุขและสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้รับบริการด้วย การมีระบบบริการระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบสาธารณสุขไทยหลายประการ เช่น มีการแยกบทบาทระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่ซื้อบริการและให้บริการ การปฏิรูปวิธีการจัดสรรงบประมาณและการจ่ายค่าบริการ แก่หน่วยบริการต่างๆ โดยใช้ระบบงบประมาณและการจ่ายแบบปลายปิด (เหมาจ่ายรายหัวสำหรับบริการผู้ป่วยนอก และใช้น้ำหนักสัมพัทธ์กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วม

(DRG) ในการจัดสรรงบประมาณยอดรวมสำหรับรับบริการผู้ป่วยใน รวมทั้งยังมีนวัตกรรมการบริหารจัดซื้อบริการต่างๆ เกิดขึ้น เช่น การจัดการรายโรคการพัฒนา ระบบบริการ การมีกองทุนสุขภาพตำบล นอกจากนี้ ในระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ก็ได้มีการปฏิรูประบบการจ่ายค่าบริการในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เช่นกัน (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2555)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดระบบบริการสุขภาพที่ดี ที่ประชาชนมั่นใจและผู้ใช้บริการมีความสุข ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรประชาชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท ในการพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพคุ้มครองสิทธิและ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้เข้าใจสิทธิ และหน้าที่บริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพให้ พอเพียง และมีประสิทธิภาพ และสร้างระบบการ บริหารจัดการองค์กรที่ได้มาตรฐานและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2555) ดังนั้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบหลักประกันสุขภาพให้กับประชาชน จึงเป็น บทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทราบบทบาทหน้าที่ การ เข้ามามีส่วนร่วม และสิทธิสวัสดิการต่างๆในระบบ หลักประกันสุขภาพ ซึ่งสถานการณ์ของปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการให้บริการภายใต้หลักประกันสุขภาพ คือ สมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ในการ ให้บริการสุขภาพภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ โดย สมรรถนะที่เป็นส่วนขาดหรือจำเป็นต้องได้รับการ ส่งเสริมมากที่สุด คือสมรรถนะด้านการให้ความรู้ คำปรึกษา และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสมรรถนะ หนึ่งในบทบาทพยาบาลวิชาชีพในการให้บริการภายใต้ หลักประกันสุขภาพ (นวลใย พิศชาติ ฤทัยรัตน์ ชิตมงคล เนตรนภา กาบมณี และอุษณีย์ หลอดเณร, 2556)

สถาบันพระบรมราชชนก มีหน้าที่ในการผลิต บัณฑิต ออกไปทำงานในสังคมด้านการบริการพยาบาล จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการเกี่ยวกับ ระบบประกันสุขภาพ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ

แห่งชาติ เขต 11 ร่วมกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี้ สุราษฎร์ธานี เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้ ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบัณฑิตใน สถาบันการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตสามารถถ่ายทอด ความรู้เกี่ยวกับระบบหลักประกันสุขภาพให้กับ ประชาชนต่อไปได้ จึงได้พัฒนาความรู้เรื่องระบบ หลักประกันสุขภาพไทย ให้กับนักศึกษาพยาบาล ศาสตร์บัณฑิตขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่องระบบ หลักประกันสุขภาพไทย ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังได้รับการอบรม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อระบบหลักประกัน สุขภาพไทยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental research) แบบกลุ่มเดียว ทดสอบ ก่อนและหลังการอบรม (one group pretest-posttest Design) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ เรื่องหลักประกันสุขภาพไทย สำหรับนักศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปี การศึกษา 2557 จำนวน 96 คน คัดเลือกจากความ สุ่มสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด คือ

1. ชุดกิจกรรมการอบรมพัฒนาความรู้เรื่อง หลักประกันสุขภาพไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการสำรวจความรู้ ทัศนคติ ด้านหลักประกันสุขภาพไทยรวมทั้งการกำหนดการ

เรียนรู้ โดยยึดหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ที่ใช้กิจกรรม “WALK RALLY การศึกษาดูงาน การอภิปรายกลุ่ม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยจัดการอบรมเป็นระยะเวลา 3 วัน โดยมีการอบรม ดังนี้

1.1 บรรยายเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิด และระบบหลักประกันสุขภาพ ระบบหลักประกันสุขภาพไทย ผลของการประกันสุขภาพ การขึ้นทะเบียนสิทธิ และการบริหารจัดการกองทุน บทบาทพยาบาลในระบบหลักประกันสุขภาพไทย วิทยาการจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 11 สุราษฎร์ธานี เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายได้นำแนวคิด และความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ เมื่อจบเป็นพยาบาลวิชาชีพ

1.2 กิจกรรม “WALK RALLY ประกันสุขภาพ” โดยมีจำนวน 4 ฐาน ได้แก่ ฐานที่ 1 สิทธิประกันสุขภาพ ได้อย่างไร ฐานที่ 2 สิทธิประกันสุขภาพ ใช้สิทธิอย่างไร ฐานที่ 3 ชุดสิทธิประโยชน์ของสิทธิประกันสุขภาพ ฐานที่ 4 การคุ้มครองสิทธิของผู้รับบริการ

1.3 กิจกรรมการศึกษาดูงาน หลักประกันสุขภาพ หัวข้อ บทบาทของโรงพยาบาล กับ ระบบหลักประกันสุขภาพ แบ่งนักศึกษาจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ศึกษาดูงาน ณ โรงพยาบาล สุราษฎร์ธานี กลุ่มที่ 2 ศึกษาดูงาน ณ โรงพยาบาล พุนพิน วิทยาการเป็นพยาบาลวิชาชีพจากโรงพยาบาล สุราษฎร์ธานี และโรงพยาบาลพุนพิน

1.4 การอภิปรายและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ผลการศึกษาดูงานด้านหลักประกันสุขภาพ เป็นการทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่าง นักศึกษากับ วิทยาการ และ ประสบการณ์ร่วมกันของกลุ่ม

2. ชุดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบความรู้เป็น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเลือกตอบ จำนวน 45 ข้อ มีข้อคำถามเกี่ยวกับ ปรัชญา แนวคิด และระบบ หลักประกันสุขภาพ ระบบหลักประกันสุขภาพไทย ผล ของการประกันสุขภาพ การขึ้นทะเบียนสิทธิ การ บริหารจัดการกองทุน และบทบาทพยาบาลในระบบ หลักประกันสุขภาพไทย

2.2 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับ หลักประกันสุขภาพไทย จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และไม่เห็น ด้วย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบทดสอบความรู้เป็นแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ชนิดเลือกตอบ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง สร้างข้อสอบชนิดเลือกตอบ

1.2 นำแบบทดสอบความรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ตัวเลือกและตัวลวง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

1.3 นำแบบทดสอบความรู้ที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร บัณฑิต ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อ ตรวจสอบความชัดเจนในภาษาที่ใช้ และหาคุณภาพ ของแบบทดสอบ

1.4 หาคุณภาพของแบบทดสอบทั้ง ฉบับ โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร การคำนวณของคูเดออร์ริชาร์ดสัน 20 (KR – 20) ได้ค่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.65

2. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับหลักประกัน สุขภาพไทย นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ เที่ยงตรงตามนิยามและทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล คำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัคได้เท่ากับ 0.79

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอโครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยให้คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานีพิจารณา เพื่อขอเอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งผ่านการพิจารณาจริยธรรม เลขที่ 2014/01

2. พัทธ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาก่อนการเข้าร่วมวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเพื่อแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ และข้อมูลที่ได้อาจเก็บเป็นความลับใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

3. ดำเนินการจัดการกิจกรรมจำนวน 3 วัน ตั้งแต่เวลา 08.00-16.00 น. โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการทำแบบทดสอบความรู้หลักประกันสุขภาพไทยก่อนเข้ารับการอบรมและเก็บข้อมูลภายหลังการอบรม

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องหลักประกันสุขภาพไทยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .01$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนการอบรม 26.29 (SD. 3.36) และคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการอบรม 35.86 (SD. 3.13) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ เรื่องระบบหลักประกันสุขภาพไทยก่อนและหลังการอบรม (n=96)

ตัวแปร	Mean	SD.	t-test	df	p-value
ความรู้ก่อนการอบรม	26.29	3.36	25.76	95	< 0.001
ความรู้หลังการอบรม	35.86	3.13			

2. ทศนคติต่อระบบหลักประกันสุขภาพไทย ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 96 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อระบบหลักประกันสุขภาพไทย โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.07$) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักประกันสุขภาพไทยในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.63$) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการมีความรู้ด้านหลักประกันสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.59$) และเห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพโดยประชาชนเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$, $SD = 0.52$) แต่เห็นด้วยว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ มีความยุ่งยากในเรื่องการดำเนินเอกสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$, $SD = 0.52$) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ คาดหวัง การรักษาแล้วหายได้น้อยกว่าการใช้สิทธิอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

(\bar{x} =4.29, SD.=0.64) และเห็นด้วยว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ มีข้อจำกัดในการเลือกใช้บริการ เช่น โรงพยาบาล รพสต. คลินิก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} =4.26, SD.=0.70) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของทัศนคติต่อระบบหลักประกันสุขภาพไทยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 (n=96)

ข้อความ	Mean	SD.	ระดับ
1. ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ เป็นบริการสำหรับผู้ที่ไม่มีรายได้ รายได้น้อย หรือ ยากจน	4.11	0.73	มาก
2. ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ อาจได้รับการรักษา หรือ ได้รับยาที่ไม่มีคุณภาพ	4.15	0.70	มาก
3. ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ คาดหวัง การรักษาแล้ว หายได้น้อยกว่าการใช้สิทธิอื่นๆ	4.29	0.64	มากที่สุด
4. ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ มีความยุ่งยากในเรื่องการดำเนินเอกสาร	4.30	0.52	มากที่สุด
5. ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพ มีข้อจำกัดในการเลือกใช้บริการ เช่น โรงพยาบาล รพสต. คลินิก	4.26	0.70	มากที่สุด
6. ท่านคิดว่าสิทธิหลักประกันสุขภาพมีสิทธิ น้อยกว่าประกันสังคม	4.22	0.63	มากที่สุด
7. ท่านรู้สึกคับข้องใจทุกครั้งที่ต้องตอบปัญหาด้านหลักประกันสุขภาพแก่ผู้รับบริการ	4.22	0.63	มากที่สุด
8. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องทำความเข้าใจเรื่องหลักประกันสุขภาพ	4.17	0.68	มาก
9. ถ้าเลือกได้ ท่านจะหลีกเลี่ยงการตอบคำถามผู้รับบริการ เกี่ยวกับเรื่องหลักประกันสุขภาพ	4.23	0.70	มากที่สุด
10. ท่านรู้สึกเครียดเมื่อผู้รับบริการมาถามเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพ	4.22	0.67	มากที่สุด
11. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพโดยประชาชน เป็นสิ่งที่ดี	4.30	0.52	มากที่สุด
12. ท่านคิดว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพแก่ผู้รับบริการ เป็นสิ่งที่ดี	4.17	0.69	มาก
13. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เมื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องเรื่องหลักประกันสุขภาพแก่ผู้รับบริการได้	4.21	0.63	มากที่สุด
14. ท่านคิดว่าการมีความรู้ด้านหลักประกันสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ	4.33	0.59	มากที่สุด
15. ท่านเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักประกันสุขภาพไทยในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	4.38	0.63	มากที่สุด
ทัศนคติต่อระบบหลักประกันสุขภาพไทย โดยภาพรวม	4.24	0.07	มากที่สุด

อภิปรายผล

อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการเปรียบเทียบความรู้ พบว่าความรู้ก่อนการอบรมและหลังการอบรม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าคะแนนความรู้หลังการอบรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการอบรม ซึ่งอธิบายได้ว่าการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ระบบหลักประกันสุขภาพไทย สามารถพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องระบบหลักประกันสุขภาพไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่ากิจกรรมในการอบรมเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมในการอบรม ผู้วิจัยนำแนวคิดหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) มาใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ซึ่งการจัดกิจกรรมโดยมีการบรรยาย กิจกรรม “WALK RALLY ประกันสุขภาพ” การศึกษาดูงาน การอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักประกันสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม เป็นกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เน้นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้วิธีการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นรากฐานให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าใจบทบาทตนเอง เคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้อื่น ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการสุขภาพภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ (Ratdawan, 2012) ดังนั้นจึงส่งผลให้คะแนนความรู้หลังการอบรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการอบรม

ผลการศึกษาทัศนคติ พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติที่ดีต่อระบบ

หลักประกันสุขภาพไทย สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลไย พิศชาติ ฤทัยรัตน์ ชิดมงคล เนตรนภา กาบมณี และอุษณีย์ หลอดเนตร (2556) ในการศึกษาการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะบัณฑิตพยาบาลศาสตร์เพื่อตอบสนองการบริการภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ระบบหลักประกันสุขภาพ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้ครบทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการได้ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม นักศึกษาเห็นด้วยว่าการมีความรู้ด้านหลักประกันสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Prabha and others. (2011) ได้ศึกษาบทบาทพยาบาลอนามัยชุมชนในระบบสุขภาพใหม่: กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาบทบาทของพยาบาลก่อนและหลังการปฏิรูประบบสุขภาพ ความสามารถและความต้องการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติบทบาท พบว่า พยาบาลอนามัยชุมชนที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสาธารณสุขทุกระดับ มีความต้องการการพัฒนาความรู้ และทักษะเพื่อการปฏิบัติบทบาทมากขึ้น และนักศึกษาคิดว่าการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพโดยประชาชนเป็นสิ่งที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของสัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์ (2555). พบว่าควรมีการปรับหลักสูตรการฝึกอบรมให้พยาบาลมีทักษะ มีความรู้ในการให้บริการความรู้หลักประกันสุขภาพที่สถานพยาบาลปฐมภูมิมากขึ้น และการฝึกอบรมให้บุคคลากรที่ทำงานอยู่ในปัจจุบันก็เป็นสิ่งจำเป็น

เอกสารอ้างอิง

- นวลใย พิษชาติ, ฤทัยรัตน์ ชิดมงคล, เนตรนภา กาบมณี และอุษณีย์ หลอดเณร. (2556). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ เพื่อตอบสนองการบริการภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ. *วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 3(2): 165-175.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์. (2555). ใน สุจิต สุนทรธรรม (บรรณาธิการ). *ระบบหลักประกันสุขภาพไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2555). *คู่มือหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2555*. กรุงเทพมหานคร: คัลเลอร์บุ๊กส์ จำกัด
- Prabra Limprasutra and others. (2011). Roles of Community Health Nurses in Current Health Care System : A Case Study in Phitsanulok Province. *Journal of Public Health Nursing*. 5(2):78–91.
- Pascarella, E. T. and Terenzini, P. T. (1991). *How College Affects Students*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Ratdawan Klungklang. (2012). Developing Nursing Students' Competency as Health Promotion Leaders. *Journal of Nurses' Association of Thailand North-eastern Division*. 30 (4): 173-186.